

К 79/Д 87



120000868693

ИРАНАТА

РОЗА

ТЕНЕСИ УИЛИАМЗ



K $\frac{1985}{145}$

R 261-1

ТЕНЕСИ УИЛИАМЗ

ТАТУИРАНАТА РОЗА

Драма в 3 действия

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"



120000868693

премиера на 20 май
от 19 ч. в операта

ДРАМАТИЧЕН ТЕАТЪР „САВА ОГНЯНОВ“ — РУСЕ
сезон 1985—1986 година

111780

ТАТУИРАНАТА РОЗА

преведе от английски

ДЕЛЯНА ВАСЕВА

постановка

ДЖОНАТАН БОЛТ

(гост от САЩ)

сценография

ИВАН ПОПОВ

музикално оформление

ХРИСТО СТОЕВ

представлението води

ЕФРОСИНА ГРИГОРОВА

текста следя

РОЗА ЯЧЕВА

действащи лица:

АСУНТА

нар. арт. ЕЛЕНА СТЕФАНОВА
лауреат на Димитровска награда

РОЗА ДЕЛЛЕ РОЗЕ

МИЛЕНА КЪНЕВА

СЕРАФИНА ДЕЛЛЕ РОЗЕ

ГАЛИНА МИЛАНОВА

ЕСТЕЛ ХОЕНГАРТЕН

БОЙКА ВЕЛКОВА

ВЕЩИЦАТА

АНТОАНЕТА КРЪСТЕВА

ДЖУЗЕПИНА

ПЕТРАНА ХАЛАЧЕВА

ПЕПИНА

СВЕТЛА НИКОЛОВА

ВИОЛЕТА

ЕЛЕНА АНДРЕЕВА

ОТЕЦ ДЕ ЛЕО

ТРАЙКО НАЧЕВ

ЛЕКАРЯТ

БОЖИДАР МАНЕВ

МИС ЙОРК

ДИАНА ДЕЯНОВА

ФЛОРА

ЛЮДМИЛА ПЕТРОВА

БЕСИ

МАРИНА ПРАШАНОВА

ДЖЕК ХЪНТЪР

МАРИАН САВОВ

ТЪРГОВЕЦЪТ

НИКОЛА ЧИПРИЯНОВ

АЛВАРО МАНДЖАКАВАЛО

МИХАИЛ МИХАИЛОВ

МЯСТО НА ДЕЙСТВИЕТО В ТАЗИ ПИЕСА Е ЕДНО
СЕЛО, В КОЕТО ЖИВЕЯТ ПОЧТИ САМО СИЦИЛИАН-
ЦИ, НЯКЪДЕ ПО ГЪЛФ КОУСТ, МЕЖДУ НЮ ОРЛИЪНС
И МОБАЙЛ. ВРЕМЕ — СЕГАШНО.



ДЖОНАТАН БОЛТ

Джонатан Болт е известен режисьор, актьор и драматург от САЩ. Роден е на 22 септември 1934 г. в Стейтсвил, щата Северна Каролина. Завършил е гимназия в Бърлингтън, посещавал е колежа Елън. Следвал е Ричмъндския професионален институт по изкуствата „На Уилиам и Мери“, като се ориентира предимно към театъра.

Започва театралната си кариера като художник-проектант на декори. Скоро след това започва да играе на театралната сцена и в телевизионни постановки в Ню Йорк и Холивуд. Поставя спектакли в Лос Анджелис и Ню Йорк. В периода 1967—1973 г. е главен режисьор и актьор в Кливленд Плей Хауз. От 1973 г. досега е режисьор и актьор на свободна практика. Поставил е повече от 25 пиеси, играл е в много повече, изявявал се е по сцените на и извън Бродуей, в турнета из страната, по телевизията и киното. Познавателни роли: Атауалпа от „Ограбването на слънцето“ на Антони Шафър, Джон от „Лято и дим“ и Алваро от „Татуираната роза“ на Тенеси Уилямс, Андерсън от „Ученикът на дявола“ на Шоу, Хам от „Краят на играта“ и Владимир от „В очакване на Годо“ на Бекет, Мортимър от „Арсеник и стари дантели“ на Кеселринг, сър Тоби Белч от „Дванайсета нощ“ на Шекспир и др.

Джонатан Болт е автор на редица пиеси и сценарии, удостоени с награди и признание: „Към Кулебра“, „Нишките“, „Окоето и ръцете на бога“, мюзикълите „Първата дама“, „Теди Рузвелт“ „Нел“, преработки, филмови сценарии, както и други текстове. Пише от средата на 70-те години, член е на Репертоарната компания в Ню Йорк.

А ето и избрани редове от отзиви за спектакли, поставени от Болт:

„ГОЛЕМИТЕ НАДЕЖДИ“: „Тази постановка е несъмнено най-хубавата и е сътворена така, че да бъде гледана години наред. Джонатан Болт е успял да долови духа на Дикенсовия роман. . . Великолепна за гледане“.

„НАГЛИЯТ“: „Не мога да кажа нищо друго, освен да похваля умениято и опита на Джонатан Болт, който знае много за това как трябва да се добавят някои добри театрални детайли, за да се направи една добра пиеса още по-хубава“.

„ХОТЕЛ „БАЛТИМОР“: „Не мога да си представя по-добра постановка. . . Изключителна! . . . Режисьорът е създал един чудесен ансамбъл от актьори и прекрасно е схванал същината на пиесата“.

„КОТКА ВЪРХУ ГОРЕЩ ЛАМАРИНЕН ПОКРИВ“: „Това е може би най-великолепната постановка, която съм виждал в Кливланд Плей Хауз. . . Режикура едновременно силна и чувствителна“.

ДРАМАТА Е СВЯТ НА СПРЯНОТО ВРЕМЕ

ТЕНЕСИ УИЛИАМЗ

Из предговора към пиесата „Татуираната роза“

Ако драмата не откриваше пред нас възможността да наблюдаваме действащите лица в особените условия на света, където времето е спряно, то действащите лица в пиесата и показаните в нея събития биха били също толкова тривиални, също тъй незначителни, колкото и съответните хора и случки в реалния живот.

В класическата гръцка трагедия е имало извънредно голямо величие. Актьорите играели с големи маски, условните им движения напомняли танц, а в сценическата им реч имало нещо епично и тя несъмнено се е отличавала от живата, разговорна реч на съвременниците също тъй, както и от нашата. И въпреки това трагедията не изглеждала измислена за древногръцкия зритель: значителността на събитията и силата на породените от тях страсти съвсем не му се стрували несъизмерими с неговия жизнен опит. Ето защо и аз се питам: не се ли обяснява това с факта, че гръцкият зритель е разбирал — дали благодарение на своя усет, дали благодарение на добития навик, — че в измисления свят на драмата е спряно времето, чийто бяг прави хората дребни, защото лишава техните емоции от що годе ясна мотивировка.

Великите скулптури често повтарят линиите на човешкото тяло: обаче хармонията на великите скулптури неочаквано преобразява тези линии в нещо, притежаващо абсолютна завършеност, красота и чистота, които биха били невъзможни в движещото се живо същество.

Пиесата може да бъде пълна с движение, наситена с жестокост; обаче в нея има особена хармония, откриваща възможността за размисъл и създаваща атмосфера, която позволява да усетим трагизма на изобразяваното, само ако авторът съблюдава определени условия, необходими за съвременната драма.

В обикновения живот след любовните ласки идват покойът на удовлетворението и сънят, след откровеното признание — хладината на недоверието. Истината в най-добрия случай е фрагментарна; нека обичаме и предаваме приятеля си не в един и същи момент, но все пак едното следва другото твърде скоро. Обаче, макар експлозиите на страстта да отминават, макар да се редуват с периоди на обикновено безразличие, оттук съвсем не произлиза, че страстта сама по себе си няма вътрешна последователност. Именно тази истина се стреми и да донесе до нас драмата. . .

В драмата времето е спряно — в смисъл, че е взет само някакъв негов отрязък. С помощта на някакъв фокус ни се удава да направим тъй, че събитията да си останат събития, а не да се сведат набързо до нивото на обикновени случки. Зрителят седи в уютния полумрак на салона, откъдето може да наблюдава живота, разгръщан се върху залатата със светлина сцена. Постъпките и чувствата на действащите лица са също тъй значителни и достойни, както би могло да бъде в реалния свят, ако би ни се удало да го опазим от всеразрушаващото, стремително тичащо време.

Хората следва да помнят, че когато животът им завърши, всичко преживяно от тях ще премине във вълшебното състояние на необикновена хармония, същата, от която те несъзнателно се възхищават в драмата. Та нали нашето препускање е временно. Великото и единствено допустимо достойнство на човека се състои в това, че той е свободен сам да избира своите идеали и да живее без да се отказва от тях, сякаш подобно на действащо лице в пиеса е сигурно опазен от разлагашия натиск на времето. Доколкото ни е из

известно, доколкото можем да съдим по човешкия опит, няма начин, който позволява на битието да удържи връх в схватката с небитието, и ако оценяваме нашите възможности реалистично, трябва да кажем, че победата в тази схватка предварително е осигурена за небитието.

И все пак в трагедията става яростен сблъсък на идеалите. Ние не участвуваме в него, оставаме само зрители, и затова тези идеали се открояват пред нас съвсем отчетливо — разбира се според мярката на нашата емоционална подготовка. Действащите лица не отговарят на нашите възгледи. А на нас не ни се налага да отговаряме на задаваните от тях въпроси, ние с нищо не се издаваме, че се намираме тук, наблизко, ние нямаме необходимостта да се състезаваме с тях по добродетели и да се защитаваме от техните оскъблени. Ето по тази причина ние действително можем да ги виждаме! Нашите сърца се свиват от разбиране и жал; полутъмната раковина на салона, където сме се събрали ние — безименните, непознатите един другиму, се преизпълва от почти доловимите вълни топлина на неударжимото човешко съчувствие, което ние, преставайки да се срамуваме, най-после си разрешаваме да проявим. . .

ТЕНЕСИ УИЛИАМЗ — ПОЕТ НА СЦЕНАТА

ГЕОРГИЙ П. ЗЛОБИН

Крежката, лирична, чиста „Стъклена менажерия“ донесе на Тенеси Уилиамз известност. Постановеният след две и половина години нервен, жесток, тътнещ спектакъл „Трамвай „Желание“ го направи световна знаменитост.

Тези две пиеси са като два корена, като два ствола в цялото драматургическо творчество на писателя — несходни и неразделими, най-пълно изразяващи двуединството на неговия необикновено богат, неповторим и противоречив художествен свят. Приповдигната, поетична театралност, устрем към високото, романтичното и неоромантичната магия на „сивия живот“, потикваща към натурализъм.

Ония, които са познавали Тенеси Уилиамз лично, разказват, че атмосферата на някои негови творби никак не се свързва с облика на този, както изглежда, дори свенлив човек. Впрочем писателят сам е наливал масло в огъня: всичко в моите пиеси, заявявал той, съм го преживял лично.

В това е един от възловите проблеми в творчеството на Уилиамз. Той неведнъж казва, че пише, без да се съобразява с чуждите мнения и вкусове, че е готов да защитава самостоятелността на художника с донкихотовска страст. В същото време неговата драматургия завоюва най-широка популярност в САЩ и зад граница. Това едва ли би се случило, ако той изразяваше в своите произведения само собствения си ексцентричен свят.

От купчината печатни и звучащи слова, изречени за Тенеси Уилиамз и от него самия, може да се подчертае какво ли не. Много по-трудно е да се ориентираме в действителната съдба и в творчеството на този необикновен, надарен от бога, както се казва художник, чиято личност е изтъкана от нишки съвършено различна материя и цвят, сред които най-главната е преданността. Преданността към своята работа, преданността към изкуството и неговото тънко разбиране. По-трудно е поне поради това, че Уилиамз е наш съвременник, съвременник в сложния, преходен, бурен период за историята на Америка и целия свят. В своите творби Юджин О'Нийл само предчувствуваше катастрофата. Уилиамз я преживя и пишеше главно вече след Втората световна война, когато буржоазно-либералното съзнание на Запада се оказа неспособно да обясни Освиенцим и Хирошима, а по-късно Корея и Виетнам.

Потрябва време, щото тъмните страни в неравното и нервно творчество на Уилиамз, упадъчните моменти на някои негови пиеси да престанат да заслоняват от нас техните социално-критически аспекти, неговото непрекъснато търсене на истината, човечността и красотата.

Главен художествен ръководител и директор
АТАНАС БОЯДЖИЕВ — театровед

Завеждащ литературно бюро
ВАСИЛЕН ВАСЕВ — театровед

Режисьори
СЛАВИ ШКАРОВ, заслужил артист
ДУШКО ДОБРЕВ
СТОЯН КАМБАРЕВ

Главен художник
ВИОЛЕТА РАДКОВА

Художник-проектант
ИВАН ПОПОВ

Художник по рекламата
ДИМИТЪР ГИЛЕВ

Технически сътрудници:

завеждащ постановъчна част — Петко Шопов, художник-изпълнители — Цанко Цанев и Иван Памуков, ръководител „Организация и реклама“ — Дора Ковачева, ръководител на художественото осветление — Георги Харалампиев, завеждащ звуково оформление — Цвятко Ячев, театър-майстор Минчо Рачев, тапицерско ателие — Тодорка Кирова, завеждащ театрален реквизит — Васил Сапунджиев, шивашко ателие — Мария Бурова и Цоньо Казаков, железарско ателие — Искрен Мирчев, дърводелско ателие — Ангел Ганев, грим и перуки — Димитричка Тодорова, гардероб — Нели Желязкова.

